

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره هشتم - سال سوم
تاریخ چاپ ۱۳۹۰/۱/۲۱

شماره چاپ ۱۳۵۰
شماره ثبت ۵۰۰

یک فوریتی

طرح ایجاد فضای مساعد کار آفرینی و رفع موانع کسب و کار

یک فوریت این طرح در روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۴

به تصویب رسید.

کمیسیونهای ارجاعی

ویژه اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی
اصلی:

اجتماعی - اقتصادی - امنیت ملی و سیاست
خارجی - انرژی - شوراها و امور داخلی کشور -
صنایع و معادن - قضائی و حقوقی - کشاورزی،
آب و منابع طبیعی
فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

براساس حکم ماده (۹۱) قانون اصلاح برخی از مواد برنامه چهارم توسعه و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران، با نظرخواهی از صاحب‌نظران و تشکل‌های اقتصادی، پیش‌نویس قانون ایجاد فضای مساعد کارآفرینی و رفع موانع کسب‌وکار را تهیه کرده‌اند. این قانون اولین تجربه در تاریخ ایران برای بهره‌گیری از ظرفیت فعالان اقتصادی کشور در تهیه پیش‌نویس یک قانون اقتصادی بوده است که به تدبیر هشتمین دوره قانونگذاری در جمهوری اسلامی ایران عملی شده است.

لازم به یادآوریست اولاً- هدف از تدوین و اجرای این قانون، بهبود جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های متعارف بین‌المللی نظیر انجام کسب‌وکار (بانک جهانی) یا گزارش رقابت‌پذیری (مجمع جهانی اقتصاد) و امثال آنها نیست. هدف این قانون، رفع موانع کسب‌وکار برای عموم بنگاه‌های ایرانی است. موانعی که الزاماً در گزارش‌های بین‌المللی کسب‌وکار به آنها اشاره نمی‌شود.

ثانیاً- در تدوین این قانون از اصلاح قوانین دیگر نظیر قوانین مالیاتی، بیمه، کار و... اجتناب شد و به‌جای این کار، «سامانه پایش و بهبود مستمر محیط کسب‌وکار» با محوریت «شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی» مصوب

قانون برنامه پنجم توسعه طراحی شد تا این سامانه، قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرایی مانع کسب‌وکار در سراسر ایران را مستمراً شناسایی و آنها را اصلاح نماید.

ثالثاً- از این قانون نباید انتظار داشت یک‌جا همه موانع کسب‌وکار در ایران را برطرف کند و محیط کسب‌وکار ایران را به سرعت بهبود بخشد چرا که رفع موانع تولید و بهبود محیط کسب‌وکار، ماهیتی فرآیندی دارد و با پیگیری مستمر در طول زمان قابل تحقق است. پیشنهاد می‌شود این قانون را به عنوان تأسیس «سامانه بهبود مستمر محیط کسب‌وکار در ایران» و گامی در جهت ایجاد فضای مساعد کارآفرینی در کشور در نظر گرفت.

اتاق‌های بازرگانی صنایع و معادن ایران و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان نمایندگان بخش‌های خصوصی و تعاونی و فعالان اقتصادی سراسر کشور، در مقدمه این قانون انتظارات خود را از نهادهای حاکمیتی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر بیان می‌کند:

۱- مطابق سیره حکومتی نبوی و علوی (علیهماالسلام)، فضای اقتصادی کشور، آزاد و رقابتی گردد و از دخالت‌های فراقانونی و منحل کسب‌وکار در بنگاه‌های بخش‌های تعاونی و خصوصی قویاً پیشگیری و اجتناب شود.

۲- قوانین، مقررات، سیاست‌ها و رویه‌های اقتصادی، شفاف با ثبات و تغییرات آن پیش‌بینی پذیر باشد و قوانین و مقررات متعدد و پیچیده ناظر بر کسب‌وکار به شکلی ساده، صریح، همه فهم و تسهیل‌کننده فعالیت اقتصادی

تنبیج گردد و با اراده و همت ارکان حکومت، ضمانت اجرای آنها به حداکثر ممکن افزایش یابد.

۳- حمایت‌های قضائی حداکثری از حقوق مالکیت و منافع فعالان اقتصادی در همه سطوح در سراسر کشور و حتی خارج از کشور اعمال و تضمین گردد و شرایطی فراهم آید تا هریک از شهروندان از حقوق خود به‌طور روشن مطلع باشند و بتوانند آن را سهل و ارزان و سریع مطالبه و دریافت کنند و برای دستیابی سریع و سهل به حقوق قانونی خود در مراجع حکومتی، نیازی به پرداختهای فراقانونی، ارائه سفارش، استمداد از کارچاق کن و امثال آن نداشته باشد.

۴- فضای فرهنگی، سیاسی و اجتماعی کشور به سمت تشویق کار و ابتکار، کارآفرینی و خلق ثروت، سودجویی حلال و فرصت طلبی اقتصادی-مباح؛ هدایت و دلالت شود و تنبلی، ویژه‌خواری، توقع کار و درآمد از دولت و زهدگرایی فارغ از دنیا به عنوان ضدارزش معرفی و تنبیج شود.

۵- محیط کسب‌وکار به نحوی ساماندهی گردد که فقط کار و ابتکار منشأ درآمد و ثروت باشد و هرگونه مفسد اقتصادی، ویژه‌خواری، کسب درآمدهای حرام، دست‌اندازی به بیت‌المال و حق‌الناس، محدود و به شکل مؤثری مورد عقاب قرار گیرد تا محیطی سالم برای فعالیت سرمایه‌گذاران و کارآفرینان واقعی فراهم گردد و ثروت و درآمدهای حلال در جامعه رواج یابد.

۶- هرگاه تصمیم حکومت موجب ضرر مستقیم یا غیرمستقیم به فعالان اقتصادی گردد، مقامات مسؤول، خسارت وارده به فعالان اقتصادی را برآورد و جبران کنند.

۷- فرهنگ احترام ملی به سرمایه‌گذاران، تولیدکنندگان و صادرکنندگان ترویج گردد و ارکان حکومت به تولیدکنندگان و صادرکنندگان کالا و خدمات ایرانی مانند سربازان میهن در جبهه اقتصادی نگاه و رفتار کنند و از هر کمکی به آنها برای ایجاد شغل و ثروت و فنآوری، دریغ نوزند.

انتظار می‌رود با عنایت به این مطالبات و اجرای مؤثر احکام این قانون، محیط کسب و کار در کشورمان برای سرمایه‌گذاری و فعالیت سالم اقتصادی هرچه مناسب‌تر شود و فعالان اقتصادی بتوانند با تولید و کارآفرینی و ایجاد شغل و ثروت و رفاه هرچه بیشتر برای هموطنان، دین خود را به میهن و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و تحقق اهداف والای سند چشم‌انداز بیست‌ساله نظام ادا نمایند.

فولادگر - قوامی - طاهرپور - نریمان - نیکنام - محسنی‌بندپی - فتحی‌پور - بگلریان - رضا رحمانی - لطفی - مهدوی - جهانگیرزاده - کیخا - مطهری‌شبستر - نادران - حسین فدایی - سروری - عبدالرضا ترابی - سعادت - آرین‌منش - سیدحسین حسینی - بهمن محمدی - دلخوش - سیدحسین هاشمی - حسنی بافرانی - حیدرپور - بهروز جعفری - قادری - دل‌پوش - خالقی - ثروتی - رستکار - پشنگ - اسداللهی - سقایی - شبانپور - کرمی‌راد - موسوی سرچشمه - یوسف‌نژاد - سجادیان - آجورلو - نجابت - خسته‌بند - محبی‌نیا

طرح ایجاد فضای مساعد کار آفرینی و رفع موانع کسب و کار

ماده ۱- تعاریف:

در این قانون اصطلاحات زیر به جای عبارات مشروح تعریف شده به کار می روند:

اتاق‌ها: اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

تشکل اقتصادی: هر یک از تشکل‌هایی که به منظور حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی و ساماندهی فعالیت و بهبود وضعیت اقتصادی اعضاء به موجب قانون و یا به صورت داوطلبانه به وسیله مدیران صنایع و معادن، کشاورزی، بازرگانی، خدمات و نیز دارندگان کسب یا پیشه یا حرفه و تجارت نزد اتاق‌ها یا سایر مراجع قانونی ثبت شده یا می‌شوند.

تشکل اقتصادی سراسری: آن دسته از تشکل‌های اقتصادی که در چندین استان کشور شعبه و عضو داشته باشند تشخیص سراسری بودن تشکلهای اقتصادی به عهده اتاق‌ها است.

شرکت خصوصی: هر شرکتی که دولت و دستگاه‌های اجرایی و مدیران و کارکنان آنها به طور منفرداً یا مشترکاً و مستقیم یا غیر مستقیم در آن سهام مدیریتی نداشته باشند.

قانون اصل چهل و چهارم (۴۴): قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی.

کسب و کار: هر نوع فعالیت تکرار شونده اقتصادی از قبیل تولید، خرید و فروش کالا و خدمات به قصد کسب منافع اقتصادی.

محیط کسب و کار: آن دسته از عوامل مؤثر در اداره بنگاه‌های اقتصادی که خارج از کنترل مدیران آنها هستند.

شورای گفتگو: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی موضوع ماده (۶۸ مکرر ۶) قانون برنامه پنجم توسعه

دستگاه‌های اجرایی: کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده ۲- رئیس اتاق بازرگانی صنایع و معادن ایران دبیر و رئیس اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران قائم مقام دبیر شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خواهند بود و موظف‌اند با نظرخواهی مستمر از تشکلهای فعالان اقتصادی و أخذ و پالایش نیازها و خواسته‌های آنها، فهرست مطالبات فعالان اقتصادی را با قید نام قانون، بخشنامه، دستورالعمل یا مقررات یا رویه خاصی که خواستار اصلاح آن هستند با استدلال فنی و حقوقی، برای تصمیم‌گیری در دستور این شورا قرار دهند.

تبصره ۱- جلسات شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با دعوت دبیرخانه شورا تشکیل می‌شود و در غیاب رئیس، اداره جلسه با دبیر این شورا

خواهد بود. رئیس و دبیر این شورا موظفند تا زمانی که موردی در دستور این شورا باشد، حداقل دو بار در همراه جلسه این شورا را تشکیل داده و ترتیبی اتخاذ نمایند تا هیچ یک از مطالبات رسیده از سوی فعالان اقتصادی به این شورا بیش از بیست روز کاری در انتظار رسیدگی و تصمیم‌گیری نماند.

تبصره ۲- وزیر یا بالاترین مقام دستگاههای اجرایی که موضوع مربوط به آن دستگاه در دستور شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی باشد، موظف است با دعوت دبیرخانه این شورا شخصاً در جلسه مربوطه در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی شرکت کند و نمایندگان تام‌الاختیار خود را به کمیسیونهای زیر مجموعه دبیرخانه آن شورا در اتاقها بفرستد.

تبصره ۳- رئیس شورای اصناف کشور به اعضاء رسمی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی اضافه می‌شود.

تبصره ۴- دبیر شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در هر جلسه حسب موضوع، باید نماینده تشکل اقتصادی ذی‌نفع را جهت طرح دلایل خواسته مطروحه و پاسخگویی به سؤالات اعضاء به جلسه یا کمیسیونهای این شورا دعوت کند.

تبصره ۵- کلیه تشکلهای اقتصادی می‌توانند خواسته‌های خود را برای اصلاح قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، دستورالعملها و رویه‌های اجرایی محل کسب‌وکار را با قید نام قانون، بخشنامه، دستورالعمل، مقررات یا رویه خاصی که خواستار اصلاح آن هستند به همراه استدلال فنی و حقوقی مربوطه به دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی ارسال و خواسته خود را

پیگیری کنند. در صورت مخالفت دبیرخانه یا شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با خواسته ارسال شده از سوی تشکلهای اقتصادی، دبیرخانه شورا موظف است دلایل مخالفت با خواسته مربوطه را کتباً به شکل ذی ربط اطلاع داده و پاسخ را در اختیار رسانه‌های رسمی کشور قرار دهد.

ماده ۳- اختیارات و وظایف شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی

عبارتست از:

۱- پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات اعم از آیین نامه، بخشنامه، دستورالعمل، شیوه نامه یا رویه اجرائی به نفع تولید و سرمایه گذاری به مسؤولان مربوطه براساس گزارش تهیه شده از سوی دبیرخانه.

۲- تهیه پیش نویس طرح و لایحه برای اصلاح قوانین مانع کسب و کار یا وضع قوانین جدید مشوق تولید و سرمایه گذاری در ایران و پیشنهاد آنها به هیأت دولت یا مجلس شورای اسلامی.

۳- برنامه ریزی، نظارت و پیگیری برای ارتقاء فرهنگ اقتصادی، اخلاق کسب و کار و آموزش مهارتهای شغلی و کارآفرینی در کشور و گزارش نتیجه اقدامات و اثر بخشی آنها هر شش ماه یکبار به کمیسیونهای مربوطه در دولت و مجلس شورای اسلامی.

تبصره ۱- شیوه رسیدن به تصمیم در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی به صورت طرح مسئله توسط نمایندگان بخشهای خصوصی و تعاونی و بحث و تفاهم و اقناع اعضاء مسؤول از سه قوه برای حل مسئله مطرح شده خواهد بود. مسؤولان دستگاههای اجرائی و قضائی عضو شورا در صورت

اقناع شدن، تا محدوده اختیارشان برای حل مسئله مطروحه تصمیم می‌گیرند و یا موضوع را برای تصمیم‌گیری نهایی به هیأت دولت یا رئیس قوه قضائیه ارجاع می‌دهند. در صورتی که اتافها و دیگر نمایندگان بخش‌های خصوصی و تعاونی عضو شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی نتوانند مسؤولان دستگاه‌های اجرائی عضو شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی را نسبت به موضوع درخواستشان اقناع کنند، می‌توانند مطالبه مربوطه را از طریق قوه مقننه پیگیری نمایند و نیز از ظرفیت رسانه‌های قانونی برای طرح و پیگیری مطالباتشان بهره ببرند.

تبصره ۲- سخنگوی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی که توسط دبیر این شورا تعیین می‌شود موظف است دستور جلسه آتی و مصوبات هر جلسه این شورا را در اختیار رسانه‌ها قرار دهد.

تبصره ۳- با تشکیل شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، هیأت مقررات زدایی موضوع ماده (۷) قانون اصل چهل و چهارم (۴۴) منحل خواهد شد و تبصره (۴) ماده مذکور منسوخ خواهد بود.

ماده ۴- اتافها موظفند به نمایندگی از بخشهای خصوصی و تعاونی و با کمک تشکلهای زیر مجموعه خود، کلیه امتیازات، اولویتها و یا ترجیحاتی که در قوانین، مقررات و رویه‌های جاری برای بنگاههای متعلق یا وابسته به دستگاههای اجرائی وجود دارد را شناسایی و برای اجرای کامل ماده (۸) قانون اصل چهل و چهارم (۴۴) به دولت گزارش دهند. شورای گفتگوی دولت و

بخش خصوصی مکلف است گزارش‌های اتاق‌ها مربوط به این ماده را تا تحقق کامل ماده (۸) قانون اصل چهل و چهارم (۴۴) در مورد هر گزارش، پیگیری کند.

ماده ۵- در هریک از استانها، استاندار موظف است با همکاری رؤسای اتاقها در استان، شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در استان را با ترکیبی متناسب با شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و به ریاست خود تشکیل دهد و فرآیند دریافت و بررسی درخواست تشکلهای و فعالان اقتصادی در استان و اتخاذ تصمیم در جهت بهبود محیط کسب و کار در استان را سازماندهی کند.

شوراهای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در استانها موظفند آن دسته از گزارشها و درخواستهای رسیده که ابعاد ملی و فراگیر داشته باشند را جهت بررسی و تصمیم‌گیری به دبیرخانه شورای مرکزی گفتگوی دولت و بخش خصوصی ارسال کنند.

ماده ۶- همه دستگاه‌های اجرائی و شعب و ادارات آنها در مراکز استانها و شهرستانها و نیز تشکیلات ذی‌ربط در قوه قضائیه به تشخیص ریاست این قوه موظفند با استفاده از امکانات و نیروی انسانی موجود خود، دفتر بهبود محیط کسب و کار را زیر نظر بالاترین مقام اجرائی خود با وظایف زیر تأسیس کنند:

۱- تعامل مستمر با فعالان اقتصادی مرتبط و تلاش برای حل مشکلات ایشان در چهارچوب مقررات و اختیارات دستگاه مربوطه.

۲- ارائه پیشنهاد برای اصلاح مقررات، قوانین و بخشنامه‌ها به دفتر بهبود محیط کسب و کار در دستگاه و سازمان بالادستی و پیگیری آن تا ترتیب اثر یا

ارجاع موضوع از سوی دفاتر بهبود محیط کسب و کار در سازمانهای بالادستی به دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی.

ماده ۷- کلیه دستگاههای اجرائی و نیز نمایندگیها، سازمانها و ادارات کل آنها در مراکز استانها و شهرستانها موظفند ضمن معرفی یک نفر به عنوان سخنگو، هر هفته از نمایندگان تشکلهای اقتصادی رسمی دعوت و با حضور سخنگو و نیز نماینده تام الاختیار بالاترین مقام آن دستگاه؛ به سؤالات نمایندگان تشکلهای و فعالان اقتصادی حاضر درباره عملکرد آن دستگاه پاسخ داده و پیگیر مطالبات و شکایات حاضران در چهارچوب ضوابط قانونی باشند.

این برنامه هفتگی در پایتخت و توسط ستاد وزارتخانهها یا دفاتر مرکزی دستگاهها با دعوت از تشکلهای اقتصادی سراسری ذی ربط انجام می شود و ادارات کل و ستادهای دستگاههای یادشده در مراکز استانها و شهرستانها، باید علاوه بر پاسخگویی به تشکلهای محلی، پاسخگوی فعالان اقتصادی محل خدمت نیز باشند.

ماده ۸- در کلیه مراحل اصلاح و تدوین قانون و مقررات مرتبط با کسب و کار، اتاقها به عنوان عضو ناظر در کمیسیونهای مربوطه در دولت و مجلس شورای اسلامی دعوت می شوند.

تبصره- دستگاههای اجرائی مکلف اند به هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامهها و رویههای اجرائی، نظر اتاقها و تشکلهای اقتصادی ذی ربط را استعلام و مورد توجه قرار دهند.

ماده ۹- به منظور ایجاد شفافیت در معاملات، مزایده ها، مناقصه ها، خریدها و سفارشات دولتی، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور موظف است پایگاه ملی اطلاع رسانی مناقصات موضوع ماده (۲۳) قانون برگزاری مناقصات را به «پایگاه اطلاع رسانی جامع معاملات بخش عمومی» توسعه و ارتقاء دهد. این پایگاه اطلاع رسانی باید اطلاعات مربوط به همه قراردادهای، مناقصه ها، مزایده ها، خریدها و سفارشات تمام دستگاههای اجرائی به استثناء نیروهای مسلح را به تفکیک دستگاه و موضوع در زمانی که برای همه واجدان شرایط، فرصت برابر فراهم کند، به اطلاع عموم برساند و پس از برگزاری مناقصه یا مزایده یا انتخاب طرف قرارداد نیز، نام طرف قرارداد و نوع، موضوع، مدت، شرایط و مبلغ قرارداد را اعلام نماید. کلیه دستگاههای اجرائی موظف به همکاری با این پایگاه اطلاع رسانی و ارائه اطلاعات یادشده در زمانهای تعیین شده توسط این پایگاه خواهند بود.

ماده ۱۰- به منظور پیش بینی پذیرکردن سیاستها و برنامه های اقتصادی دولت و دستگاههای اجرائی و پیشگیری از ناامنی اقتصادی، دولت و دستگاههای اجرائی مکلف اند هرگونه تغییر در سیاستها، مقررات و رویه های اقتصادی را حداقل شش ماه قبل از اجراء از طریق رسانه های گروهی به اطلاع عموم برسانند. تبصره- در موارد اضطراری، تغییر سیاستها، مقررات و رویه های اقتصادی بدون رعایت حکم این ماده باید به تصویب شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی برسد.

ماده ۱۱- رسیدگی به اعتراض مؤدیان مالیاتی و بیمه براساس قانون آیین دادرسی مالیاتی و بیمه خواهد بود. لایحه قانونی آیین دادرسی مالیاتی و بیمه توسط قوه قضائیه با همکاری اتاق‌ها و حسب مورد وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تهیه و ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌گردد.

ماده ۱۲- ظرفیتهای روابط خارجی و نمایندگی‌های سیاسی کشور در خارج باید در خدمت تولیدکنندگان داخلی و سرمایه‌گذاران در ایران به ویژه صادرکنندگان کالاها و خدمات فنی مهندسی ایرانی قرار گیرد. به این منظور، وزارت امور خارجه موظف است ظرف چهار ماه پس از تصویب این قانون، با همکاری دستگاههای اجرائی و اتاقها برنامه عملیاتی برای تحقق حکم این ماده و الزامات اجرای آن را به دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی و کمیسیونهای ذی‌ربط در مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۱۳- وزارت امور خارجه مکلف است از طریق لغو روادید تجاری با کشورهای هدف صادراتی و یا تنظیم توافقات صدور روادید تجاری بلند مدت و کثیرالمسافرت، ترتیبی اتخاذ نماید تا أخذ روادید تجاری برای صادرکنندگان کالاها و خدمات فنی مهندسی ایرانی و نیز داوطلبان سرمایه‌گذاری خارجی در ایران به سهل‌ترین و سریعترین شکل ممکن محقق شود.

ماده ۱۴- دولت موظف است با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط، بانک‌های عامل، مؤسسات بیمه و اتاقها، ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون، فرآیند تجارت خارجی اعم از واردات و صادرات کالا و خدمات و صدور اسناد و مدارک

مربوط را از قبیل گواهی مبدأ، فرم‌های تجاری، گواهی‌های بهداشت و استاندارد، اعتبار اسنادی، ثبت سفارش، پروانه گمرکی و بیمه‌نامه، بدون نیاز به مراجعه ذی‌نفع و به‌صورت الکترونیکی درآورد. وزارت بازرگانی مسئولیت پیگیری، هماهنگی و اجرای این ماده در زمان تعیین شده را به عهده خواهد داشت.

ماده ۱۵- قوه قضائیه و دولت ترتیبی اتخاذ می‌نمایند تا لوایح آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه‌های تجاری حداکثر ظرف شش‌ماه پس از تصویب این قانون به مجلس شورای اسلامی ارائه شود. کلیه پرونده‌های قضائی مربوط به فعالیت‌های اقتصادی براساس قانون آیین دادرسی تجاری در دادگاه‌های تجاری رسیدگی خواهد شد.

ماده ۱۶- اتاقها مکلفند جدول ملی تشکلهای اقتصادی را تهیه و هر سه ماه یک‌بار تغییرات آنرا اعلام نمایند. در آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی که فاقد شکل فعال هستند، اتاق‌ها موظفند برای ایجاد شکل‌های فعال زمینه‌های لازم را ایجاد نمایند و در فعالیتهایی که تشکلهای موازی وجود دارد، اتاقها زمینه ادغام، شبکه‌سازی، یکپارچه‌سازی و انسجام تشکلهای موازی را فراهم نمایند.

تبصره ۱- در فعالیت‌های تجارت خارجی اتاقها موظفند با ایجاد انسجام، هماهنگی و تقسیم کار، از فعالیت موازی تشکلهای جلوگیری کنند. همه تشکلهای اقتصادی موظفند در اجرای احکام این ماده با اتاقها همکاری کنند.

تبصره ۲- مؤسسان و مدیران تشکلهای اقتصادی نباید مانع عضویت داوطلبان جدید واجد شرایط و استفاده آنها از منافع حضور در این تشکلهای

شوند. نظارت بر فعالیت تشکل‌های اقتصادی و بررسی شکایات واصله به عهده اتاق‌ها خواهد بود.

ماده ۱۷- به منظور اطلاع سیاستگذاران از وضعیت محیط کسب و کار در کشور، اتاق‌ها موظفند شاخص‌های ملی محیط کسب و کار در ایران را تدوین و به طور سالانه و فصلی حسب مورد به تفکیک استانها، بخشها و فعالیت‌های اقتصادی، سنجش و اعلام نمایند.

تبصره- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری نهادهای بین‌المللی و داخلی، جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های جهانی کسب و کار را بهبود بخشد و وضعیت اقتصادی مناسب کشور را به سرمایه‌گذاران خارجی معرفی کند.

ماده ۱۸- استفاده از واحدهای مسکونی توسط کارشناسان یا شرکت‌ها و مؤسسات تخصصی عضو تشکلهای اقتصادی برای انجام امور دفتری به شرط استفاده از کل ساختمان برای این موضوع و عدم شکایت هیچ یک از مالکان واحدهای موجود در ساختمان و عدم ایجاد حق کسب و پیشه برای مالک یا مستأجر واحد مربوطه، بلامانع است.

تبصره ۱- نصب تابلو و تبلیغات در این واحدها تابع مقررات شهرداری‌ها خواهد بود و شهرداری‌ها موظفند با واجدان شرایط این ماده از نظر نصب تابلو و دیگر شرایط کاری مانند پزشکان و وکلاء رفتار کنند.

تبصره ۲- شهرداری‌ها موظفند با ساختمانهای مسکونی که براساس حکم این ماده تماماً مورد استفاده دفترکار قرار می‌گیرند، از نظر تعیین و مطالبه وجوه قانونی مانند ساختمانهای مسکونی رفتار کنند.

- ماده ۱۹- به منظور جریان یافتن نقدینگی به سمت طرح‌های اقتصادی نیازمند تأمین مالی در فرآیندی شرعی، امن، شفاف و قانونی؛ شرکتهای بخش خصوصی و تعاونی می‌توانند تحت نظارت سازمان بورس اوراق بهادار، اوراق مشارکت عرضه و خریداران این اوراق را در سود سرمایه‌گذاری خود شریک نمایند. برای تحقق این منظور سازمان بورس اوراق بهادار همچنین مکلف است:
- ۱- طرح‌های توجیهی اشخاص متقاضی انتشار اوراق مشارکت را دریافت و با ضوابطی روشن، رسیدگی و نتیجه را به صورت رتبه‌بندی هر طرح از نظر سودآوری و خطرپذیری (ریسک) بازگشت سرمایه به اطلاع عموم برساند.
  - ۲- سامانه‌ای برای معرفی اوراق مشارکت موضوع این ماده راه‌اندازی کند به طوری که همه اوراق مشارکت منتشره براساس این قانون برای علاقمندان به خرید این اوراق قابل مقایسه و انتخاب باشد.
  - ۳- نحوه چاپ و محل عرضه و مبادله این اوراق را تحت نظارت خود عملیاتی نماید.
  - ۴- با همکاری بیمه مرکزی ایران، سازوکار پوشش بیمه برای طرح‌های اقتصادی و اوراق مشارکت منتشره هر شخص را تدوین و عملیاتی نماید به گونه‌ای که انتشار اوراق مشارکت مبتنی بر این ماده، بدون بیمه نامه مقدور نباشد. آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط به این ماده ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون با مشارکت اتاقها توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۰- کلیه بانک‌های کشور مکلفند علاوه بر ارائه خدمات حسابهای قرض‌الحسنه جاری، به تقاضای هر شخص حقیقی و حقوقی ایرانی، با دریافت وثیقه مناسب، برای وی «حساب جاری تضمین شده» افتتاح و متناسب با وثیقه تودیع شده، «دسته چک‌های تضمین شده تا سقف مشخص» در اختیار این متقاضیان قرار دهند. کلیه بانک‌های کشور و شعب آنها موظف به پرداخت آنی وجه این چک‌ها تا سقف تعیین شده روی هر برگه از این چک‌ها خواهند بود.

تبصره ۱- صاحبان «حساب جاری تضمین شده» موظفند به هنگام صدور چک، موجودی کافی در حساب خود تودیع کرده باشند و چنانچه چک بی محل صادر کنند، بانک مربوطه می‌تواند بعد از اخطار، وثیقه تودیع شده را ضبط و مطالبات و خسارات خود را از محل آن دریافت دارد.

تبصره ۲- سقف تضمین شده هر چک، نوع و وثایق قابل قبول و میزان حق الزحمه و نحوه ارزیابی وثیقه و افتتاح این حسابها، طی پنج ماه از تصویب این قانون توسط بانک مرکزی به بانکهای کشور ابلاغ خواهد شد. سایر مقررات مربوط به این حساب جاری، تابع قانون چک خواهد بود. با تصویب این قانون، قانون چکهای تضمینی مصوب ۱۳۳۷ منسوخ می‌شود.

ماده ۲۱- هرگاه دولت به دلیل کمبودهای مقطعی به شرکت‌های عرضه‌کننده برق، آب و گاز طبیعی دستور دهد تا موقتاً جریان برق، آب و یا گاز طبیعی واحدهای تولیدی متعلق به شرکتهای خصوصی و تعاونی را قطع کنند، موظف است نحوه جبران خسارت‌های وارده به این شرکت‌ها ناشی از تصمیم فوق‌الذکر را نیز تعیین و اعلام کند.

تبصره- چنانچه دولت به هر دلیلی یکی از روزهای کاری سال را تعطیل عمومی اعلام نماید، این تعطیلی برای بخشهای خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی الزام آور نیست و این بخشها به تشخیص خود عمل خواهند کرد. آیین نامه اجرائی حکم صدر این ماده مشترکا توسط وزارتخانه های صنایع و معادن، جهادکشاورزی، نفت و نیرو و آیین نامه مربوط به تبصره آن توسط وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و ظرف دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۲- به منظور انحصار شکنی در شبکه توزیع، کاهش قیمت تمام شده کالاهای عرضه شده به عموم، دسترسی آسان تولیدکنندگان کوچک به مصرف کنندگان و ایجاد امنیت برای فروشندگان کم سرمایه، شهرداری های سراسر کشور موظفند به ازای هر صدهزار نفر جمعیت، حداقل یک بازار روز مناسب با وسعت و امکانات کافی تجهیز کنند و قطعات آنرا به قیمت تمام شده به صورت هفتگی یا ماهانه یا سالانه به داوطلبان عرضه کالاهای تولید داخل اجاره دهند.

تبصره ۱- اجاره قطعه یا غرفه و عرضه کالا در این بازارها باید با شرایط سهل برای همه داوطلبان ایرانی مقدور باشد. چنانچه تعداد داوطلبان عرضه کالا در هر منطقه از قطعات آماده شده بیشتر بود، شهرداری منطقه موظف است تا پاسخگویی به همه داوطلبان، زمینهای بیشتری برای این منظور اختصاص دهد و تجهیز نماید.

تبصره ۲- شهرداری‌ها موظفند ضمن احراز هویت عرضه کنندگان کالا در این بازارها، تمهیدات لازم برای اعمال نظارت بر بهداشت و استاندارد کالاهای عرضه شده، اعمال دارند.

آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت کشور تهیه و به شهرداریهای کل کشور ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۳- به منظور ایجاد تراضی در قراردادها و اجتناب از انعقاد قراردادهای یک‌طرفه و الحاقی توسط دستگاه‌های اجرائی به شرکتهای بخش خصوصی و تعاونی، کلیه دستگاه‌های اجرائی مکلفند در انعقاد قرارداد با شرکتهای بخش خصوصی و تعاونی و تشکلهای اقتصادی برای خرید کالا و خدمت، اعطاء تسهیلات و نیز اخذ وثائق و تضامین، از فرم‌های استاندارد که توسط اتاقها تهیه و به تصویب شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی می‌رسد، استفاده نمایند.

ماده ۲۴- شعب دادگاه‌های موضوع ماده (۳۲) قانون اصل چهل و چهارم (۴۴) مرجع رسیدگی به شکایات ناشی از قصور، تقصیرات و تخلفات در اجرای این قانون خواهند بود. /ن